

herne

Kesä 2019

Portti
kesään

Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistys 2019

Hallitus: email: hspy.hallitus@gmail.com www.herttoniemenspy.fi

Nimi	Sähköposti	Puhelin	Tehtävä
Alavuotunki Mirva	alavuotunki.mirva@gmail.com	040 765 0555	Riihen varaukset
Jakonen Tuija	tuija.jakonen@elisanet.fi	045 632 8502	Taloudenhoitaja
Kumpukallio Kaija	kaija.kumpukallio@gmail.com	040 589 7737	Puheenjohtaja, rakennusluvut vuokrasopimukset, avaimet
Karvonen Antti	anttikarvonen@me.com	045 214 1007	
Nykäsenoja Mervi	mnyka5@elisanet.fi	044 357 8088	Sihteeri
Häyriäinen Anu	anu.hayrinen@gmail.com	050 522 9513	Tapahtumatoimikunta
Tapahtumiin liittyvät viestit	tapahtumat.hspy@gmail.com		
Rajantie Lari	lari.rajanatie@gmail.com	050 373 8609	Jäsenrekisteri, laskutus, sähkömittarilukemat, rakennusluvut
Kivelä Jenni	jenni.kivela@iki.fi	050 595 1229	Fiskars työkalujen lainaus, "riistavastaava"
Nylander Minna		050 595 1229	Riihitoimikunta
Puro Pia		0400 703 689	Talkootoimikunta
Salmi Kikka	kikka.salmi@gmail.com	050 441 6756	Talkoovastaava

Jos haluat, että asiasi käsitellään hallituksen kokouksessa, lähetä se kirjallisesti noin 1-2 viikkoa ennen hallituksen kokousta puheenjohtajalle, jotta se ehditään valmistella. Hallituksen kokouspäivät saat kotisivuilta tai kysymällä puheenjohtajalta.

Kesän 2019 tapahtumia

Toukokuu

4.5.	11-13	Kevättalkoot
4.5.-5.5. ja 11.5.		Riihen suopakuuraustalkoot
10.5.	8-18	Riihikentällä jätelavat ja kierrätyspäivä
		Kierrätyskeskuksen auto
19.5.	11-13	Taimitori "Luomu", Lemunkartanon
		Puutarha Riihikentällä
23.5.	18-20	Riichi-ilta "Talkoot ja tekemiset" kahvia/ mehua ja pikkupalaa 2 €
25.5.	11-13	Taimitori Rosmarini, Riihikentällä
26.5.	12-14	Kesäkirppis
29.5.	18-	Uusien mökkiläisten ilta Riihellä

Kesäkuu

9.6.	13-	Kesäinfo Riihellä
15.6.	11-13	Juhannustalkoot
21.6.	18	Juhannusaatto, Lipunnosto, arpojen myyntiä, ruskea lohko
	20-23	Juhannustanssit
23.6.	15-16	SRK yhteislaulutilaisuus, kahvila
29.6.	20-23	Karaoke-ilta, keltainen lohko
30.6.	13-	Roosan Ruukku, puutarhojen välinen naisjoukkueiden petankkipailu
30.6.	12-15	Sunnuntaikahvila, tarjolla keittolounas. "Runo" Minna Sadeniemi, esikoisruno- kokoelma Vuosien valosta keitän mehua

Heinäkuu

6.7.	16-	Lasten teatteri, Pekka Töpöhäntä
13.7.		Aluejärjestön kesäkisat Klaukkalan puistossa
19.7.	15-	Lasten luontoretki
20.7.	18-23	Illallinen taivaan alla, säävaraus
27.7.		HSPY:n 85-vuotispäivän kunniaksi kakkukahvit, vihreä lohko
28.7.		Lastentapahtuma

Elokuu

3.8.	20-23	Elojuhla, sininen lohko
4.8.	10-	Kesäkisat lapsille ja nuorille, sininen lohko
	12-	Petankki-cup
	15-	Kisojen palkintojen jako Riihellä
8.8.	14-	Entiset nuoret herttonomit kokoontuvat Riihelle
14.8.	18	Seurakunnan Gospel-henkinen laulu tilaisuus Riihellä
18.8.	12-15	Sadonkorjuumarkkinat Riihikentällä, punainen lohko
18.8.		Roopen ruukku, Klaukkalan puistossa

Syyskuu

15.9.	12-15	Syysmarkkinat Riihikentällä Syystalkoot Talkoolaisille kiitos, Riichi talvikuntoon!
-------	-------	---

Keskiviikkoillat Riihellä

Keskiviikkoina 18-20	Keskustelua, suunnittelua infoja, pelejä, musiikkia ajanviettoa.
----------------------	--

Sunnuntaikahvilat Riihellä

Sunnuntaisin 12-15	Juhannuksesta alkaen peräkkäiset sunnuntait. Tarjolla kahvia/teetä/mehua pikkupalaa 2€
--------------------	---

Seuraa ilmoitustaulua, sieltä löydät päivämäärät!

Autoilu ja portti: Autoilu sekä pysäköinti puutarhan alueella on kielletty! Pysäköintiä valvotaan. Rakennustarvikkeita voit tuoda alueelle arkipäivisin. Autot on vietävä takaisin parkkipaikalle välittömästi kuorman purkamisen jälkeen. Sulje portti mennessä tullen! Kun ajat autolla alueella, suositus on ns. kävelyvauhti (Max 10 km/h). Ajoportti pidetään lukittuna kesä-elokuussa perjantai-illasta klo 18.00 sunnuntai-iltaan. Jos tarvittavat portin avaamista, sovi siitä hyvissä ajoin etukäteen huolto numerossa p. 041 470 6283.

Avaimet: Ota yhteyttä Kaija Kumpukallioon, Sinivuokkopolku 6, puh. 040 589 7737. Häneltä voit lunastaa käyttöavaimen vesivessoihin, suihkuun ja kärryyn portilla (pantti 20 €). Suihkusta peritään 35 € käyttömaksua.

Ekovessat: Yhdistys huolehtii tyhjennyksestä ja vessapaperista.

Hallituksen kokoukset: Hallitus kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Kokousajat löydät kotisivuiltamme ja loppuvuoden kokoukset sivulta 26. Jos haluat, että asiiasi käsitellään hallituksen kokouksessa, lähetä siitä tieto mielellään kirjallisesti hyvissä ajoin (muissa asioissa noin 1-2 viikkoa, rakennusasioissa noin kuukautta ennen) hallituksen kokousta hspy.hallitus@gmail.com, puheenjohtajan kotiosoitteeseen tai kesäaikana huoltorakennuksen valkoiseen postilaatikkoon. Voit myös keskustella asiasta etukäteen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kanssa, jotka valmistelevat asian.

Herttonomin pysäköintitunnus: Jotta pysäköinnin valvoja tunnistaa autosi, hanki Herttonomin pysäköintitunnus Ritva Heikkiläiseltä, puh. 040 551 4021

Huoltopalvelut: Yhteisten alueiden huoltotoimet hoidetaan talkoilla tai kesätyöntekijöiden voimin. Annetaan työntekijöillemme työrauha. Yhdistyksen vastuulla olevista huoltotoimista (sähkön katkeaminen, vesikatko ym.) ilmoitetaan huolto numeroon p. 041 470 6283..

Ilmoitustaulut ja tiedotus: Yhdistyksellä on kaksi virallista ilmoitustaulua, toinen pääportilla ja toinen huoltorakennuksella, ilmoitustaulu on myös heti puuportaiden jälkeen ja Piontien päässä. Niiltä löydät tuoreimmat tiedotteet talkoista, tapahtumista ym. Seuraa ilmoitustauluja, pysyt ajan tasalla. Ilmoitukset ovat myös yhdistyksen nettisivulla ja usein myös epävirallisessa facebook-ryhmässämme.

Jäsenlaskutus: Vuodessa tulee kolme jäsenlaskua. Ensimmäisessä laskussa (maaliskuu) laskutetaan 2/3 palstavuokrasta, toisessa laskussa (heinä-elokuu) 1/3 palstavuokrasta sekä muut maksut sähkönkulutusta lukuun ottamatta ja kolmannessa laskussa (syys-lokakuu) laskutetaan sähkönkulutus ja mahdolliset multa- ja soraosot, vapaaehtoinen talkoomaksu, rakentamisen maksut sekä uusien jäsenten liittymismaksu.

Jäsenlasku on mahdollista saada postitse, sähköpostiin tai e-laskuna. Sähköpostilaskun halutessasi: ota yhteyttä Lari Rajantiehen (lari.rajantie@gmail.com tai puh. 050 373 8609). Lasku tulee sähköpostiviestillä Liaison Europe nimiseltä lähettäjältä otsikolla 'Herttoniemen siirtolapuutarha-yhdistys ry on lähettänyt sinulle laskun'. E-laskun halutessasi: Hae verkkopankistasi e-laskuttaja nimellä Herttoniemen Siirtolapuutarha-yhdistys ry ja tilaa e-lasku laittaen yksilöintitiedoksi asiakasnumerosi, joka on 1000 + mökkisi numero (eli esim. 1172). Mikäli et ole tilannut sähköposti- tai verkkolaskua, lasku tulee erillisenä postina yhdistyksen tiedossa olevaan kotiosoitteeseen.

Mikäli sinulla on kysyttävää laskusta tai esimerkiksi tarvittavat maksuaika tai haluat maksaa sen erissä, ystävällisesti ota yhteyttä ennen laskun eräpäivää Tuija Jakoseen (puh. 045 632 8502 tai tuija.jakonen@elisanet.fi).

Jos laskussasi on virheitä, ota yhteyttä Lari Rajantiehen (lari.rajantie@gmail.com tai puh. 050 373 8609).

Jäsenisivut: Herttoniemen siirtolapuutarhan kotisivuilla on suljettu jäsenosio, johon pääset kirjautumaan saman sähköpostiosoitteen avulla, joka on jäsenrekisterissämme.

Jätteet: Jätealueen säiliöihin voi viedä mökkiarjessa syntyvää sekajätettä, paperia ja kartonkia. Kokeilemme kesällä 2019 myös muovipakkausten keräystä. Tutustu huolella ohjeisiin! Lajittele ja litistä kun laitat jätteet säiliöön. Molokkien vieressä on astiat lasille ja metallille. Tarkista, mitä voit laittaa mihinkin astiaan HSPY:n jäteoppaasta, jonka löydät netistä. Rakennusjätteet ja muut isommat jäte-erät jokainen toimittaa itse sortiasemalle.

Kartanon sauna: Lauantaisin 4.5.-28.9. klo 14-18.

Sisäänpääsy klo 17 asti. Keskiviikkoisin 12.6.-28.8.

Sisäänpääsy klo 18 asti. Juhannusaaton sauna klo 13-17. Sisäänpääsy klo 16 asti. Kertalippu aikuiset 5 €, lapset 1€. Alle 7-vuotiaat ilmaiseksi. Sarjalippu 10 kpl aikuiset 40€, lapset 7€

Kastelu: Säästä vettä: Paras kastelu aika on myöhään illalla tai heti aamulla, jolloin kotilot eivät lähde liikkeelle keskipäivän aikaan. Käytä sadettimia vain illalla.

Lemmikkieläimet: Kaupungin järjestysääntö määrää eläimet pidettäväksi kiinni, määräys koskee myös meitä. Koiranomistajat, muistakaa käyttää kakkapussia.

Lintujen ruokinta: Linnut löytävät kesäaikaan luonnosta riittävästi ravintoa joten meidän ei tarvitse antaa niille lisäravintoa. Sen sijaan maahan jäänyt linnunruoka houkuttelee paikalle rottia. Jos haluat ruokkia lintuja, tee se talvella.

Mökkikaupat: puheenjohtaja Kaija Kumpukallio Sinivuokkopolku 6, puh. 040 589 7737 neuvoo ja hoitaa kaupan rekisteröinnin. Älä ota yhteyttä liittoon yhdistystä koskevissa asioissa, kysy aina oman hallituksen jäseniltä.

Osoitteenmuutokset yhdistyksen jäsenrekisteriin ja Siirtolapuutarhalehteen: Lari Rajantie, Kehäkukkapolku 93, puh. 050 373 8609, lari.rajantie@gmail.com

Postilaatikko ja mökin numero: Tarkista, että mökkisi numero näkyy selvästi tielle! Onhan mökkisi portin pielessä postilaatikko yhdistyksen postia varten, jota jaetaan myös ovelta ovelle.

Rakentaminen ja luvat: Remontoiminen ja rakentaminen on siirtolapuutarhassa tarkkaan säänneltyä. Lupa-asioita hoitavat ja neuvontaa antavat Kaija Kumpukallio ja Lari Rajantie. Ole ajoissa liikkeellä - vähintään noin 1 kuukausi ennen toimenpiteen aloittamista.

Riihen varaukset:

Mirva Alavuotunki, puh. 040 525 6867

Sähkö- ja vesikatkot: soitto tai tekstiviesti yhdistyksen puhelimeen p. 041 470 6283 tai Aarre (Ate) Ruutuoka, puh. 0400 432 964 tai Kaija Kumpukallio, puh. 040 589 7737.

Talkoot: Tapahtumat, huoltoasiat ja monet muut yhteiset työt hoidetaan pääasiassa talkoilla. Näin säästämme rahaa, pidämme maksut kurissa ja tutustumme alueeseen ja sen ihmisiin. Talkoita tehdään vähintään 6 tuntia/mökki. Yli 75-vuotiaat herttonomit sekä kunniajäsenemme on vapautettu talkoista. Talkoista tiedotetaan huoltorakennuksen ilmoitustaululla. Jos et millään voi osallistua talkoihin, voit maksaa vapaaehtoisen talkoomaksun 90 euroa, joka kerätään syksyllä.

Palstakatselmukset: Jokainen mökkiläinen on vuokrasopimuksen perusteella velvollinen pitämään palstansa hoidettuna ja siistinä. Kaupungin katselmus on yleensä alkukesästä. Hallitus tekee palstakatselmukset kesä- ja elokuussa, ja kiinnittää huomiota mm. pensasaitojen korkeuteen ja leveyteen, huoltokäytävien avoimuuteen, puiden korkeuteen, teiden rikkaruohottomuuteen ja siihen onko palsta hoidettu. Jos saat huomautuksen ja ihmettelet sitä, ota yhteyttä puheenjohtajaan, koska ensisijaisesti hallitus keskustele, ohjaa ja neuvoo palstanhoitoon liittyvissä asioissa. Jos mökkiläinen laiminlyö hoitovelvoitteen, hallitus ryhtyy vuokrasopimuksen 13§ mukaisiin toimenpiteisiin. Jos Sinulla on vaikeuksia palstan hoitamisessa, ota yhteyttä puheenjohtajaan, niin voimme sopia asiasta.

Yhdistyksen postilaatikko: Huoltorakennuksen seinässä. Postilaatikkoon voit jättää viestejä hallitukselle touko-lokakuussa.

Yhdistyksen osoite talviaikana: HSPY / Kumpukallio, Mäyrätie 2C38, 00800 Helsinki

Kesä 2019 – ja millainen kesä siitä tuleekaan!

Siirtolapuutarhurin on totuteltava jatkuvaan keskeneräisyyden tunteeseen. Kasvit ryökälehtävät levähtäen itsenäisesti kukin tavallaan eikä sään oikkuja aina arvaa. Huolellisinkin viljelysuunnitelma voi saada pitkän nenän. Joka kesä puutarhurin kokemus karttuu, ja ehkä paras oivallus on, että puutarhaa voi hoitaa myös vain sitä katselemalla ja kuulostelemalla. Mitä maa tarvitsee, minne kasvit haluivat sijoittua, missä ne viihtyisivät.

Yhdistyksellämme on tänä kesänä iso haaste alueemme rakentamishajojen päivittämisessä ja alueen alkuperäisten värinmallien määrittämisessä. Herttoniemen siirtolapuutarha on 85 vuotta vanha pienten mökkien ja puutarhojen muodostama ainutlaatuinen alue. Vuonna 2007 alueemme sai suojelumerkinnällä RP/s varustetun asemakaavan:

”Siirtolapuutarha-alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella olevien rakennusten, puutarhamökkien, piha-alueiden ja puutarhapalstojen kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokkaat ominaispiirteet tulee säilyttää.”

Mitä suojelu tarkoittaa, sitä pohdimme tänä kesänä. Pohdinnassa tarvitsemme määräysten ja ohjeiden lukemista ja tulkitsemista ja niistä keskustelemista, mutta myös mökkimme ja puutarhojemme katselemista ja kuulostelemista. Missä ovat alueemme arvokkaat ominaispiirteet, mitä säilytetään, mitä suojellaan.

Rakentamishajojen ja värinmallien työstämisestä voit seurata Herttoniemen siirtolapuutarhan kotisivuilla olevilla suljetuilla Jäsensivuilla. Siellä on keskustelupalsta, johon voit tallentaa kysymyksiä ja kommentteja. Rakentavat ja asiaa eteenpäin vievät kommentit ja kaikki kysymykset rakentamisesta ovat tervetulleita. Kesän mittaan tapaamme myös riihellä rakentamisen merkeissä.

Hyvää 85-vuotiskesää kaikille herttonomeille!
Kaija Kumpukallio, pj

Maksut vuonna 2019

	€
Palstavuokra per m ²	1,41
Vesi	35,00
Sähkö per kWh	0,12
Sähkön perusmaksu	21,50
Sähkölukemien ilmoittamatta jättäminen	80,00
Jätehuolto	80,00
Hoitomaksu	70,00
Vapaaehtoinen talkoomaksu	90,00
Suihkun kausimaksu	35,00
Avainpanti	20,00
Liittymismaksu	250,00
Yhdistyksen jäsenmaksu	35,00
Kannatusjäsenmaksu	10,00

Liiton ja aluejärjestön jäsenmaksut	34,50
Markkina- ja kirpputorimaksu	5,00

Riihen käyttökorvaus/vrk

Maanantai-torstai	60,00
Perjantai-sunnuntai	150,00

Rakentamisen maksut

Tyypipiirustusta vaativat toimenpiteet	170,00
Leikkimökki, kasvihuone tai grillikatos sekä isommat toimenpiteet	50,00
Muut rakennelmat tai toimenpiteet	20,00

Uudessa hallituksessa 10 jäsentä

Hallituksessa joutuu tekemään paljon töitä ja monenlaisia ratkaisuja. Syyskokouksessa 2018 valittiin uusia jäseniä peräti 5 henkilöä ja näin ollen hallituksessamme on 10 jäsentä ja puheenjohtaja. Toivottavasti nyt työt saadaan hyvin tasattua.

Uusille jäsenille esitettiin kaikille seuraavat kysymykset

1. Miten kauan olet ollut Herttonomi?
2. Onko puutarhasi ihana kukkamaa vai pistätkö maahan perunaa ja muuta syötävää?
3. Oletko tyytyväinen puutarhamme yleisilmeeseen?
4. Mitä uutta haluaisit Riihen tapahtumiin?
5. Asutko mökilläsi koko kesän vai käytkö vain viikonloppuisin?
6. Millaisia terveisiä lähetät Herttonomeille?

Mirva Alavuotunki:

Olen toisen polven Herttonomi, vuodesta 1966. Sitä ennen asuimme KTV:n pikku mökissä. Alue on kokonaisuudessa hyvin rakas ja luonto tärkeä jo 60 vuoden ajalta.

Mökki on ollut nimissäni ja 10 vuotta.

Puutarhassamme on kaikkea. Vanhoja perennoja, kasvimaa ja yrttejä, villiyrttejä ja muutama kesäkukkakin tulee aina laitettua.

Alueemme yleisilme on mielestäni aika hyvä, se on vehreytynyt vuosien saatossa, omenapuut marjapensaat ovat kasvaneet, kukkamaat vaihtuneet nurmikoiksi. Jätealue on vielä kesken ja se vaatii edelleen työstämistä.

Riihelle haluaisin uutena toimintana yhteisiä juttutuokioita, vapaamuotoista keskustelua yhteisistä asioista sekä lapsille ja nuorille toimintaa.

Mökillä asumme koko kesän, vaikka koti on kahden kilometrin päässä, siellä käymme vain pyykillä ja noudamme postit.

Osallistukaa yhteisten asioiden hoitoon, niitten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Yhdessä tekemällä säästämme euroja. avoin keskustelu on poikaa.

Kikka Salmi:

Minulla alkaa nyt keväällä 2019 viides vuosi Herttonomina.

Tykkään laittaa sormeni multa, jutella kukille, tehdä päivittäin rundi kukkaloistossa, haistella yrttitarhan tuoksua. Myös hedelmäpuiden ja marjapensaiden keikkaamisesta tykkään. Sadonkorjuu taas on ihana palkinto kaikesta.

Minä tykkään Herttoniemen Siirtolapuutarhan yleisilmeestä, siinä on jotain yhtenäistä ja niin paljon erilaista monimuotoista.

Asun paljon mökilläni mutta en läpi koko kesän. Välillä lähdän kajakillani merille. Silloin asuntonani on teltta, näköalat saan valita mieleni mukaan, keittiönäni risukeitin, laineiden liplatus nukuttaa uneen ja lintujen laulu herättää.

Tulkaa Herttonomit johonkin kesän tapahtumaan, osallistukaa talkoihin. Kaikissa tilaisuuksissa on aina hauskaa ja tunnelma on iloinen.

Anu Häyrinen:

Olen melko uusi tapaus, vasta viides kesä alkamassa.

Kukkiakin on ja yritän oppia hoitamaan niitä, mutta erityisesti tykkään kasvat-
taa kaikenlaista syötävää.

Kyllä Herttonomien palstoissa riittää ihastelemista! Minusta on mukavaa, että ne ovat niin erilaisia, kukin omannäköisiään.

Rentoa yhdessäoloa, pannukakkua ja kivoja keskusteluja.

Muutan mökille heti kun tarkenen ja syksyllä haraan kakin voimin vastaan, kun on aika palata kerrostaloelämään.

Älä missaa Riihi-iltoja. Keskiviikkoisin avataan ovet jutuille – tietoisuista lautapeleihin, tapahtumasuunnittelusta makkarapaistoon.

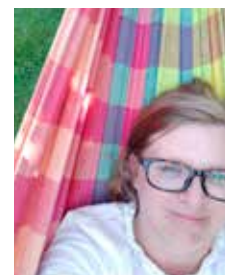

Minna Nylander:

Olemme olleet herttonomeja täydet 10 vuotta elokuussa.

Puutarhassamme on isohko perunamaa sekä muita pienempiä kohtia missä meillä kasvatetaan kani-
ruuaksi yrttejä, mansikoita ynnä muuta. Meillä on myös komeita, lähinnä edellisen omistajan alullepanemia, kukkapenkkejä jotka olemme onnekkaisesti saaneet pidettyä hengissä kaikki nämä vuodet.

Mielestäni puutarhamme on yleisilmeeltään kaunis ja toivon, että myös varjelemme perinteikästä ilmettämme parhaan kykymme mukaan. Onneksi trendit ovat tässä asiassa puolellamme, ihmiset arvostavat paitsi vanhoja puutarhoja ja perinnekasveja, myös vanhoja mökkejään, niiden puisia ikkunoita ja kauniita ovia. Onhan nämä

tällaisia joka suuntaan vinksottavia nämä meidän mökit, mutta juuri siksi niin ihania!

Meidän tapahtumatoimikuntamme on jo suunnitellut kaikkea uutta kivaa kesälle ja Riihitoimikunta alkaa kartoittaa sitä minkälaisia perusparannuksia meidän kannattaisi Riihelle pidemmällä aikajänteellä tehdä, jotta siellä viihdyttäisiin entistä paremmin. Tänä keväänä kunnostetaan Riihen lattiaa suopakuurauksella. Perinteinen menetelmä

on paitsi talkootöillä toteutettavissa oleva, myös museoviraston hyväksymä ja suosittelema tapa kunnostaa ja ylläpitää Riihen lattiaa.

Jo vain, heti kun koululaisella loppuu koulu, muutamme mökille ja sama juttu kuin liki kaikilla hallituskavereilla: koti toimii lähinnä pesulapisteenä kesäaikaan. Kivaa kesää kaikille!

Syyskysely 2018

Syyskyselyyn vastasi 65 mökkitaloutta, reilu kolmannes kaikista. Vastauksia tuli aika tasaisesti kaikilta poluilta ja talkoolohkoilta. Kyselyä voidaan pitää melko kattavana ja vastauksista voidaan tehdä luotettavia johtopäätöksiä.

Aktiivisten herttonomien osuus korostui: lähes 70% vastanneista kertoi osallistuneensa kauden talkootöihin tavalla tai toisella. Näinhän se on, yhteisistä asioista muutenkin kiinnostuneet haluavat vaikuttaa myös tällä tavoin. Joku kirjoittikin, että tällainen kysely on hyvä tapa osallistaa jäseniä.

Kyselyn yhteenvedon eri kohtia käsitellään mm. hallituksen kokouksissa. Se on luettavissa myös kotisivujen jäsenosiossa. Kunnioitetaan naapureidemme kirjoittamia näkemyksiä eikä jaeta sisältöä sen julkisemmin.

Kiitos kaikille vastanneille!

Syyskyselystä suuntaa alkavaan kauteen

Mikä oli tällä kaudella parasta mökillänne ja puutarhalla? - Aurinko, hyvä sato, kiireettömyys, luonto. Mukavat naapurit, osallistuminen, siisteys, tapahtumat. Kompostialueen kunnostus, yhteiskäyttöinen oksasilppuri. Tässä muutama poiminta 65 mökkitalouden vastauksista.

Syyskysely painottui tapahtumiin ja lohkotoimintaan, joihin saatiin runsaasti näkemyksiä. Kysyttiin muitakin parannusehdotuksia, joita saimme autoilusta vesiasioihin, talkookäytännöistä puiden leikkaukseen. Erityisesti toivottiin asiallista keskustelukulttuuria ja myönteistä asennetta. Kiitosta annettiin asioiden aktiivisesta hoitamisesta.

Jäsenpalvelut ja yhteishankinnat

Jäsenpalveluista tärkeimmäksi nousi jätelava- ja kierrätyspäivä. Tärkeiksi koettiin myös taimitori, mullan myynti, haketusapu, työkalujen lainaus sekä kirjasto. Samoin kesäinfo sekä perinteiset kevät-, juhannus- ja syystalkoot. Nämä järjestetään tänäkin kesänä.

Yhteishankinnoista eniten toivottiin työkalujen teroitusta, hedelmäpuiden hoitoleikkuuta sekä rakennusten kaniverkotusta. Vinkkejä näiden toteuttamiseen voi laittaa hallitukselle. Nuohouksesta on tiedote ilmoitustauluilla.

Tapahtumat

Yli puolet vastanneista toivoi seuraavia: sadonkorjuumarkkinat, syysmarkkinat, kesäkirppis, lasten luontoretki, juhannusjuhla, elojuhla sekä lasten ja nuorten kesäkisat. Nämä järjestetään tänäkin kesänä. Tapahtumatoimikunta ideoi lisää uusia tapahtumia, joihin olisi helppo tulla, kuten viikoittaiset Riihi-illat. Niissä on joskus järjestetty ohjelmaa, joskus ei. Tulkaa porukalla pelailemaan, keskustelemaan, oppimaan uutta tai vaikka musisoimaan - kuinka haluatte.

Järjestetään yhdessä

Tapahtumat toteutuvat, kun niissä on järjestäjiä ja osallistujia. Viime kesänä kokeiltiin rohkeasti uutta tekemisen mallia. Mökit jaettiin viiteen ryhmään, ”lohkoon”, joista kukin sai vastuulleen tapahtuman tai kaksi. Toimeen tartuttiin ripeästi ja suunnitelmat kehittyivät tehdessä. Hämminkiähän siitä ensin syntyi, mutta lopulta meillä oli hauskoja, huolella toteutettuja tapahtumia sekä monia uusia kasvoja niitä järjestämässä. Varojakin karttui mukavasti. Kiitos kaikille!

Lohkotoiminta sai syyskyselyssä paljon kiitosta, joten sillä jatketaan. Isommat tapahtumat siirtyvät lohkolta seuraavalle, kartalla myötäpäivään. Pari poikkeusta on tehty. Ensimmäinen järjestettävä on vasta juhannus, pari uutta tapahtumaa on joukossa ja kukin porukka saa nyt osuutensa hoidettua yhden viikonlopun aikana. Kurkkaa suunnitelma lehden takasivulta! Pienemmät tapahtumat järjestetään erilaisilla kokoonpanoilla, tulethan mukaan sinua kiinnostaviin.

Monenlaisia talkoita tarjolla

Kaikki eivät tykkää tapahtumien järjestämisestä. Onkin tärkeää, että yhteisten asioiden hoitamiseen voi osallistua eri tavoin. Talkooinfo pidetään torstaina 23.5. kello 18 riiehellä ja kesäinfoissa sunnuntaina 9.6. kello 13 jatkamme. Huoltorakennuksen vihreässä postilaatikossa on kevät-talkoiden 4.5. jälkeen talkookansio, jossa on tietoa ja ilmoittautumislistoja. Kysy lisää talkoovastaavalta Kikka Salmelta!

Puutarhalla riittää monenlaista siistimistä, hoitamista ja huolehtimista. Yhteisissä talkoopäivissä siivotaan, puunataan Riihi ja hoidetaan ulkoalueita. Omia lähikulmia voi katsella yksin tai yhdessä naapureiden kanssa, ohimennessään tai sovittuun aikaan. Haittakasvien kitkeminen suojelee luontoa.

On myös monia asioita, joihin tarvittaisiin eri alojen erityisasiantuntemusta. Puutarhanhoito ja rakentaminen ovat ilmiselviä, samoin keittiön emännöinti ja huoltotyöt. Onko sinulla sellaista osaamista, jota haluaisit jakaa yhteiseksi hyödyksemme, vaikka pienestikin?

Keskustellaan Riihellä

Tiedonkulussa oli erityistä haastetta lohkoille viime kesänä. Toimintatapa oli uusi, tietoa ei oikein ollut eikä se aina tavoittanut. Tänä kesänä apuun tulevat Riihi-illat, jotka ovat yleensä keskiviikkoisin. Jos ette tiedä, missä ja milloin tapaisitte yhteistä suunnittelua varten, tulkaa Riihelle kuudelta. Siellä on varmasti joku muukin ja yhdessä tuumaten asiat edistyvät. Voi siellä puhua muustakin, yhteisiä asioitahan meillä on vaikka kuinka.

Koska poikkeuksia on aina oltava, ensimmäinen Riihi-ilta pidetään torstaina 23.5. Silloin puhutaan talkoilusta ja tapahtumista. Helatorstain aattona 29.5. infotaan uusia mökkiläisiä ja sen jälkeen tila on vapaa. Ota mukaan kaksi euroa tai kaksikymppinen, molemmille on käyttöä.

Anu Häyrinen

Kanit veks

Kaneja on paljon koko Herttoniemen siirtolapuutarhan alueella. Kuten Markku Holopainen Palomiesten metsästysseurasta totesi kauden päätteeksi raportissaan "Ne ovat levittäytyneet tasaisesti koko alueelle. Verrattuna esimerkiksi Marjanien siirtolapuutarhaan, niitä on arviolta kolmannes enemmän." Kaneja jäi metsästysseuran loukkuihin talvikauden aikana 30. Yhteensä loukkuja oli 6 kpl. Tämän lisäksi kaupungin jousiampujat metsästivät alueella.

Nyt ensiarvoisen tärkeää olisi ehkäistä kaikin tavoin kanikannan kasvua. Jos jokainen suojaisi mökkien alusta tiheäsilmäisellä metalliverkolla (max 3cm silmäkoko), niin kanit eivät pääsisi kaivamaan pesäonkaloitaan suojaan mökkien alle. Kanit kaivavat pesiään niin, että ne saatavat myös vajottaa mökkien perustuksia. Eli alustan suojaaminen kannattaa tehdä! Syksyllä kannattaa kaikki maassa makaavat omenat korjata sekä olla jättämättä omenoita mataliin komposteihin. Muuten ruokaa on saatavilla vapaasti ja kanit eivät hakeudu loukkuihin, kun buffet on tarjolla ympäri aluetta.

Jos omenasato on runsas, on ylijäämäomenia mahdollisuus kerätä peuroille Palomiesten metsästysseuran peräkärryyn.

Metsästysaika alkaa villikanien osalta 1.9 ja päättyy 31.3. Mökkiläinen, jolla on metsästyskortti ja joka haluaa loukuttaa omalla palstallaan, voi ottaa yhteyttä hallitukseen hspy.hallitus@gmail.com. Hallitus päättää luvan antamisesta loukkutamiseen ja pitää luvan saaneista kirjaa.

Itäkeskuksen palvelutalon oleskelupihan kunnostus

Vanhusten oleskelupihasta kehkeytyi kansainvälinen tunnustus

"Kansainvälisen Siirtolapuutarhaliiton yleiskokouksessa Luxemburgissa 8.-9.3.2019 päätettiin yksimielisesti myöntää diplomi innovatiivisesta projektista helsinkiläiselle Herttoniemen Siirtolapuutarhayhdistykselle." Onnistuimme innostamaan siirtolapuutarhaväkeä aina Luxemburgin kokouspöydissä asti, onpa mainiota!

Oma innostuksemme johti syksyllä Itäkeskuksen palvelutalon oleskelupihalle. Pyyntö lahjoittaa siemeniä tai taimia tuli muutaman mutkan kautta Sirpalta, palstanhoidosta innostuneelta sosiaaliohjaajalta. - Viihtyisä puutarha lisäisi muistisairaiden ja iäkkäiden asukkaiden hyvinvointia, hän kirjoitti. - Ja halutessaan saa tulla möyhimään kanssani puutarhaa!

Näimme mielessämme vanhusten ilon ja jäimme koukuun. Sirpa kävi meillä ja me kävimme siellä. Piha näytti melko lohduttomalta, joten käärimme hihat ja ryhdyimme suunnittelemaan. Perinteisiä, kestäviä kasveja. Korkeita, erivärisinä kukkivia suuren perennan keskelle. Ympäristölle matalampaa, värejä ja muotoja vaihdellen. Muutamia maanpeitekasveja ja pieniäkin tuttuja kukkia.

Talkoopäivän aamuna herttonomien lahjoittamat perennat seisoivat jonossa, valmiina automatkalle. Pitkän päivän käänsimme maata, tunnistimme vanhoja kasveja, sommittelimme ja istutimme. Suureen perennanpenkkiin tuli yli neljäkymmentä eri lajia - kalliokielosta värililjaan, pioneista ja kultahelokista syysleimuihin. Iltapäivällä hoitajat ja palvelutalon asukkaat istuttivat sipulikukkia ja ihmettelivät touhukasta lapiointia.

Maaliskuun lopulla kävimme katsomassa, mitä pihalle kuuluu. Luntahan siellä vielä oli, mutta pälvipaikoissa sipulikukkien alut jo nousivat. Sovimme kevään talkoopäiväksi 3.5. Silloin istutetaan ainakin ruusuja ja vanhukset voivat tehdä siemenkylvöjä.

Kansainvälinen tunnustus on hieno huomiointi. Kiitos kuuluu koko porukalle: Paula, Eila ja Kake, Salli sekä Sirkka, Mirva, Saara, Sinikka ja Asta, palvelutalosta Sirpa, Kim ja muut.

Anu Häyrinen

Kymppipalkinto Eeva ja Kirsti Jylhälle

Kymppipalkinto on yhdistykselle vuonna 1995 lahjoitettu kiertopalkinto. Se luovutetaan vuosittain syyskokouksessa hallituksen valitsemalle mökkiläiselle. Kriteerinä on osallistuminen yhdistyksen toimintaan ja oma mökkitontti on hyvin hoidettu.

Syyskokouksessa 2018 palkinto luovutettiin Eeva ja Kirsti Jylhälle. Heistä tuli Herttonomeja vuonna 2010. He harjoittelivat siirtolapuutarhureina oloa ensin Vallilassa kunnes Herttoniemestä löytyi mieluinen mökki.

Mökille he muuttavat heti kun Eevan tyttären Lotan koulu päättyy ja pistäytyvät myös talven aikaan katsomassa että kaikki on kunnossa.

Eevan ja Kirstin työpanos alueellamme on ollut merkittävä. Eeva toimi monta vuotta Riihen emäntänä ja hänen aktiivisuutensa mm. myötävaikutti siihen, että Riihen keittiö saatiin nykyiseen hyvään kuntoon. Kirsti leipoi, paistoi ja keitti sopat. Jokaisessa tilaisuudessa oli aina tuoretta ja maistuvaa tarjolla oli sitten kyseessä talkoot tai jokin juhlatilaisuus.

Muutama kysymys Eevalle ja Kirstille.

Miten viihdytte Herttoniemessä?

- Erinomaisesti, täällä on mukavia ihmisiä ja alue on sopivan kokoinen. Kun liikkuu alueella saa aina juttukaverin.

Mitä kaikkea tontillanne kasvaa?

- Karviaisia ja niitä on joka väriä, viinimarjoja samoin, vadelmia, mansikoita, tomaatteja, raparperia, salaattia ja paljon, paljon kukkia. Ja omenapuut tuottavat ihan riittävästi omaksi tarpeeksi hilloihin, jää niitä vähän muillekin ja lopuista sitten puristetaan mehua.

Mikä on saanut teidät molemmat antamaan niin paljon aikaa meidän Herttonomien eteen?

- Halu toimia alueen hyväksi. Eeva sanookin olevansa aktiivinen sosiaalinen osallistuja. Hän toivoo, että uudet sekä entiset mökkiläiset tulisivat rohkeasti mukaan toimintaan alueen hyväksi. Kirsti puolestaan rakastaa leipomista, kakkujen tekoa ja erilaisten pikkuherkkujen suunnittelua ja niiden valmistusta.

Ovatko Riihen tilat nyt OK.

- Ne ovat ihan toimivat. Astioita on riittävästi isompiinkin tilaisuuksiin, samoin kylmälaitteet ovat kunnossa. Riihen neliöt ovat mitä ovat, sillä onhan riihi peräisin 1750-luvulta. Riihi on kuitenkin keväällä ja alkukesästäkin hieman viileä, mutta sehän on vain pukeutumiskysymys.

Rakkaat vanhat pionimme

Viime kesänä toimin hortonomiopintoihini liittyen Luonnonvarakeskuksen pioniagenttina Herttoniemen siirtolapuutarhassa. Kesätehtävänä se oli kuin minulle tehty: onhan pioni Herttoniemen siirtolapuutarhan nimikkokukka ja kesät asustan Pioonitiellä. Ja voisiko kuvitella ihanampaa opiskelutehtävää, kuin rakkaudella vaalittujen pionien valokuvaus ja tuoksuttelu puutarhaharrastajien piholla.

Tehtävän toimeksiantaja Luonnonvarakeskus eli Luke etsintäkuulutti vanhoja pioneja kesällä 2018. Hankkeen tavoitteena on paikallisten, pitkään viljelyssä olleiden pionikantojen keruu, tutkimus ja lisäys geenipankkiin sekä niiden saanti markkinoille.

Kaunotar idästä

Pioni on kotoisin Aasiasta. Kiinanpionista on jalostettu upeita lajikkeita noin tuhat vuotta sen kotimaassa. Sen juuria on käytetty perinteisessä lääkityksessä ja kukkia värjäykseen. Japanilaisessa taiteessa se on rakastettu kaunotar, sen ulkonäkö on kiehtonut ihmismieltä vuosisatansia. Luonnossa pionia kasvaa runsas kolmekymmentä eri lajia.

Pioni kulkeutui Eurooppaan jo 1500-luvulla ja kiinanpionilajikkeita alettiin jalostaa Euroopassakin jo 1800-luvulla. Ensimmäiset maininnat pioneista Suomessa ovat Turun akatemiassa vuodelta 1673, herraskartanoissa niitä oli 1800-luvulta alkaen. 1900-luvun alkupuolella pioni ilmestyi koristekasvitarhaan myös talonpoikien pihalle. Sotavuosina keskityttiin ruoan tuottamiseen ja pula ja niukkuus jatkuivat monia vuosia sodan jälkeen, joten vasta 1950-luvulla pionien tarjonta lisääntyi meillä jälleen.

Mikä pioni pihallani kasvaa?

Pionit ovat hitaita lisätä ja siksi ne ovat perennan taimiksi kalliita. Lajikkeita ja lajikenimiä on kuitenkin tuhansia. Jokainen kohtuullisen kaunis ja elinvoimainen siementaimi on nimetty ja pantu myyntiin. Aikojen saatossa nimilappu on voinut kadota ja lajike on nimetty uudelleen – tai nimi on tarkoituksella vaihdettu paremmin myyväksi nimeksi. Tästä johtuen hyvin samantapaisia lajikkeita on valtavat määrät.

Luken pionikartoituksessa etsittiin erityisesti tietoja Suomessa 1950-luvulla tai sitä ennen kasvatetuista pionien eri lajikkeista. Kun otin toimeksiannon vastaan, olikin ensiksi opittava tunnistamaan eri pionilajit.

Luken tutkijoilta sain vinkit: huomiota kannattaa kiinnittää kukinta-aikaan, kasvin korkeuteen, lehtien liuskaisuuteen ja niiden muotoon sekä kuinka monta kukkaa on verson varressa – haarautuva on yleensä aina kiinanpioni. Pionia kannattaa myös haistaa: kiinanpionit yleensä tuoksuvat, tarhapionit ja luonnonlajit eivät. Kirjallisuudesta löytyy tuntomerkkejä tuoksun perusteella tunnistuksen avuksi lajike tasolle asti.

Pionien metsästystä

Aloitin vanhojen pionien kartoituksen toukokuun viimeisellä viikolla taimitorilla. Jaoin pionikuulutuspostereita jutellen samalla pioneista torilla kävijöiden kanssa. Posterin julkaisin myös nettisivuillamme, facebook-ryhmässämme sekä ilmoitustauluillamme.

Myöhemmin kiertelin useana iltana alueella kurkkien pensasaitojen yli pihalle ja koputtelin mökkien oviin, jos näin mielenkiintoisia pioneja kukassa. Pariin mökkiin jätin tekemäni lappusen printin postilaatikkoon, koska omistaja ei ollut paikalla. Sain sähköpostitse tai Facebookin kautta kymmenkunta vanhojen pionien omistajan yhteydenottoa. Sen lisäksi ohi kulkiessani minua ”vetäistiin hihasta”. Sain aina luvan tulla kuvaamaan pionia pihalle, kun sitä pyysin. Usein myös mökkiläinen, jonka pihalla vierailin, vinkkasi: ”Oletko jo käynyt ’sen ja sen’ pihalla, hänellä on paljon vanhoja hienoja pioneja”.

Kuvasin pionit, haastattelin omistajan ja ilmoitin tiedot Lukelle nettilomakkeella. Sieltä otettiin 2018 kesänä mukaan valittuihin pionien omistajiin yhteyttä suoraan ja annettiin ohjeet kasvinäytteen lähettämistä varten. Lopetin kartoituksen juhannuksen jälkeen, jolloin ilmoitin viimeiset pionit nettilomakkeella. Siihen mennessä olin ilmoittanut kaikkiaan 30 eri pioniyksilöä. Joinain päivinä olin haistellut niin montaa makeantuoksuista kiinanpionia, että illalla päätti pökerrytti ja eivätkä makeat herkut maistuneet.

Pioni on arvostettu perintö

Yleisin tieto mökin omistajilla pihalla olevasta vanhasta pionista oli: ”Se on kasvanut tässä aina.” Hyvin harvoin heillä oli kerrottavanaan mitään tarkempaa tietoa pionin iästä. Poikkeuksen tässä muodostivat ne omistajat, jotka olivat perineet mökin vanhemmiltaan tai muilta sukulaiseltaan ja muistivat pionin jo lapsuudestaan sekä tiesivät esimerkiksi isänsä tai äitinsä istuttaneen pionin. Esimerkiksi eräs mökkiläinen, jonka palstaa reunustaa alueella

harvinainen kiinanpioniaita kertoi, että mökki on ollut hänen suvussa alusta asti, eli vuodesta 1934. Hänen veljensä on kertonut, että aidanteen pionit saatiin rautatieasemalta, jossa niitä oli jaettu siirtolapuutarhureille - miksi ja miten, siitä ei ole säilynyt muistitietoa. Herttoniemen siirtolapuutarhan historiikissa on kuitenkin kerrottu lähellä tätä mökkiä sijaitsevan Martta Vainion mökistä, jonne oli myös päätynyt mutkan kautta pioni Helsingin rautatieaseman rakennustöiden alta.

Herttoniemen siirtolapuutarhan alueella kasvaa arvokkaita vanhoja pioneja, joita omistajat arvostavat ja vaalivat, vaikka eivät niiden lajeja ja lajikkeita tunnistaakaan. Pionien juuripaloja on vaihdeltu ja siemenistä lisäystä harrastettu aina alueen mökkiläisten kesken. Eli myös ihan omia lajikkeita siemenlisäyksen tuloksena on saattanut syntyä.

Osa ilmoitetuista pioneista pääsee mukaan tutkimukseen, jossa pionien monimuotoisuutta ja käyttöarvoa tutkitaan sekä koekentällä että DNA-analyysillä. Tutkimuksen tuloksena Suomeen saadaan perustettua pitkäaikaissäilytettävien pionien kokoelma, ja parhaiden pionikantojen

saamista taimistoille tullaan myös edistämään. Pionien säilyttäminen on osa kansallista kasvigeenivaraohjelmatyötä, jota Luke koordinoi.

Pionien kartoitus oli mukavaa puuhaa. Sen lisäksi, että pääsin perehtymään tähän yhteen lempiperennaani syvemmin, pääsin vierailemaan monella pihalla, jossa en ollut aikaisemmin käynyt ja tutustumaan moneen herttonomiin, jonka kanssa en ollut aiemmin jutellut. Lämmin kiitos kaikille, joiden puutarhassa sain vierailla. Kukoistavaa pionikesää 2019 kaikille herttonomeille!

Pioniraporttini on kokonaisuudessaan julkaistu nettisivujemme tiedotteissa 11.10.2018 (<https://www.herttoniemenspy.fi/?x118281=444033>).

Artikkelin lähteinä käytetty mm. kirjoja ”Palavarakkaus ja särkynytsydän”, ”Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistyksen historiikki” ja ”Pionit” sekä Luke:n, Pionien kodin, Puupionin ja Suomelan verkkosivuja. Pionien tunnistukseen on saatu vinkkejä Luke:n tutkijoilta.

Kiinanpioni

Kiinanpioni (*Paeonia lactiflora*) on Suomen yleisin pioni-laji. Kiinanpionilla on kesä-heinäkuussa avautuvat kukat, jotka voivat olla yksinkertaiset, kerrotut tai puolikerrannaiset. Kukkien väri vaihtelee valkoisesta punaisen eri sävyihin. Kukat tuoksuvat yleensä voimakkaasti. Lehdet ovat kolmisormiset ja lehtiruodit punertavat, monilehdykkäiset ja karhealaitaiset. Ne ovat kapeammat kuin tarhapionilla ja pinnaltaan kiiltävät, ikään kuin niissä olisi kelmu päällä. Lehdykän kärki on terävä. Kiinanpionin korkeus on noin 80 cm.

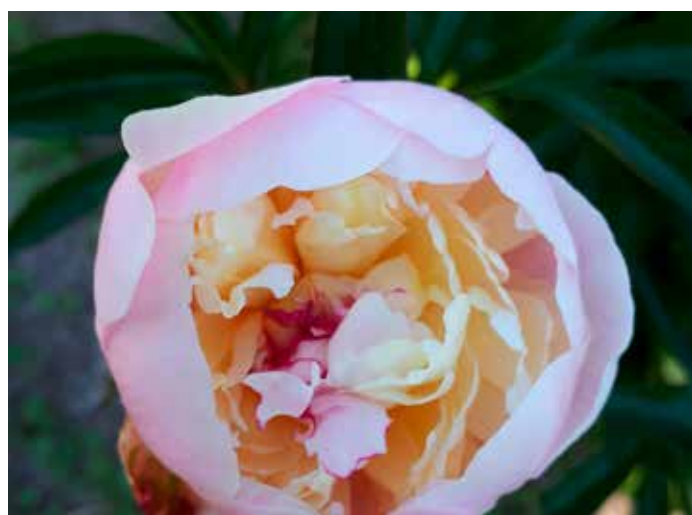

Kiinanpioni on yleisin pionilajimme. Se kukkii kesä-heinäkuussa tuoksuvin kukin. Lajikkeita on tuhansia.

◀ Kiinanpioni 'Bowl of Beauty' – nimensä mukaan todellakin kulhollinen kauneutta.

Hellekesänä 2018 kesäkuun puolen välin jälkeen monet kiinanpionin lajikkeet jo lopettelivat kukintaa.

Kiinanpionin nuput avautuvat kesä-heinäkuussa lajikkeesta riippuen. Kukinta on lyhyt, mutta upea, se kestää viikosta kolmeen viikkoon.

Tummanpunainen kiinanpioni reunusti monen mökin etupihan polkua. Muista kiinanpioneista poiketen se tuoksuu hiukan tymeäältä.

Valkoisen 'Festiva Maxima' kiinanpionin terälehtien lomasta pilkottaa kirkkaanpunaista.

Tätä hurmaavaa kiinanpionilajiketta oli monessa pihassa. Se tuoksui suorastaan huumaaavan makealta.

Yleisin Herttoniemen siirtolapuutarhassa kasvava tarhapioni on tummanpunainen 'Rubra Plena' -lajike

Tarha- eli talonpojanpioni

Tarhapionit (*Paeonia x festiva*) ovat tavallisia pihakasveja ja niitä kasvatettiin ahkerasti myös suomalaisissa puutarhoissa aiemmin, mutta kiinanpionit ovat vähitellen syrjäyttäneet ne.

Tarhapionit ovat kiinanpioneja selvästi matalampia ja aloittavat kukinnan pari viikkoa aikaisemmin. Kukat ovat yleensä kerrotut ja isohkot, mutta eivät niin isot kuin kiinanpionilla. Ne eivät yleensä myöskään tuoksu ollenkaan. Lehdykän laita on sileä, lehdet ovat kuin ”peikon kämmenet”, lehdykkä levenee kärkeä kohti ja on pyöreäpäinen. Lehdet ovat mattapintaiset, alapuoli on sinivihreä. Tarhapioni on kiinanpionia matalampi, noin 60 cm.

Tarhapioneista yleisin on tummanpunainen 'Rubra Plena' -lajike. Siitä on kuitenkin lisäksi myös aniliininpunainen 'Rosea Plena' ja valkoinen 'Alba Plena' -lajike. Valkoisen ja punaisen väliltä on lisäksi vaaleat tai kirjavat lajikkeet 'Rosea Superba Plena', 'Mutabilis Plena' ja 'Rosa Bella'.

Aniliininpunainen tarhapioni 'Rosea Plena'.

Muista poikkeava puolikerrannainen kaunis kiinanpionin lajike.

Valkoinen tarhapioni 'Alba Plena'.

Luonnonlajit

Luonnonlajeissa on vaihtelevuutta: pieniä ja suuria, aikaisia ja myöhäisiä kukkijoita, kukkien värit vaihtelevat valkoisista erilaisiin punaisiin ja keltaisiin. Kukat ovat yleensä yksinkertaisia eivätkä tuoksu. Kuolanpionia lukuun ottamatta luonnonlajit ovat muita ruohovartisia pioneja paljon herkempiä liialliselle syyskosteudelle. Lämpäisevässä kasvualustassa luonnonlajit kestävät kuitenkin talven mainiosti.

Tavallisin suomalaisissa puutarhoissa tavattu luonnonlaji on kuolanpioni (*Paeonia anomala*), joka on kestävä, korkea ja reheväkasvuinen. Se kukkii yleensä kesäkuun alussa. Kuolanpionin korkeiden, lehtevien versojen latvoissa hehkuvat kukat, joiden väri vaihtelee. Kukat ovat yksinkertaisia tai kerrottuja. Se on muita pioneja korkeampi, noin 1 m kukkavarren kanssa. Nuput nuokkuvat, mutta kukan avautuessa verso nousee pystyyn. Korkeuden lisäksi sen erottaa muista pioneista viuhkamaisista lehdistä, joista tulee mieleen saniaiset.

Aito tillipioni (*Paeonia tenuifolia*) on harvinainen. Sen tunnistaa jäykistä versoista, sitä kutsutaankin mäntypioniksi. Sen lehdet ovat hyvin hienoliuskaiset, todellakin tillimäiset. Tillipioni on tanakka ja matala, vain 40 cm. Kukkia on versossa vain yksi ja se avautuu suoraan taivasta kohti. Kukka on loistavan punainen, vuokkoa muistuttava, yksinkertainen. Tillipioni on talvenarka ja viihtyykseen se tarvitsee hyvin läpäisevän maan, jossa märkyys ei seiso.

Kuolan- ja tillipionin risteymää kartanopionia (*Paeonia x hybrida*) tavataan myös usein vanhoissa suomalaisissa puutarhoissa. Se on lähes yhtä rehevä ja korkea kuin kuolanpioni, kukat ovat yksinkertaiset ja tumman karmii-

Kartanopioni on korkea ja rehevä. Se kukkii kesäkuun alussa. Sillä ei ole niin kapeat lehdet kuin tillipionilla ja versot ovat pehmeät ja kaatuilevat sinne tänne.

ninpunaiset. Se kukkii kesäkuun alussa, samoihin aikoihin kuin kuolanpioni. Monet sekoittavat kartanopionin tillipioniin, mutta aidolla tillipionilla lehdet ovat paljon kapeammat. Kartanopioni on huomattavasti yleisempi kuin tillipioni ja myös korkeampi, noin 50-60 cm. Sen versot ovat pehmeät ja kaatuilevat sinne tänne, eivätkä ole tanakasti pystyssä, kuten tillipionilla.

Juhannuspioni (*Paeonia humilis*) kukkii yleensä jo ennen juhannusta. Kukan väri todella voimakas, sinertävän fuksian värinen. Se kantaa kukat napakasti. Sen tunnistaa hyvin lehdistöstä, joka on harmaita ja himmeä, alapuolelta karvainen, minkä näkee, kun taivuttaa lehteä aurinkoa vasten (muiden pionien lehden alapinta sileä). Juhannuspionin korkeus on noin 50 cm. Juhannuspioni on helppo-hoitoinen ja kiitollinen pioni suomalaisissa puutarhoissa.

Juhannuspionin tunnistaa hyvin lehdistöstä, joka on harmaita ja himmeä, alapuolelta karvainen – muiden pionien lehtien alapinta on sileä.

Taimistoissa on myös hyvin saatavilla ruusupionia (*Paeonia veitchii*). Se on kestävä ja vaatimaton laji, joka muistuttaa kuolanpionia, mutta on sitä matalampi ja sirompi ja muodostaa pensasmaisen kasvuston. Kesäkuun alussa avautuvat nuokkuvat kukat ovat valkoiset tai vaaleanpunaiset.

Ruusupioni muodostaa pensasmaisen kasvuston. Kesäkuun alussa avautuvat nuokkuvat kukat ovat valkoiset tai vaaleanpunaiset.

Puupioni eli kiinanpensaspioni

Puupioni – viralliselta nimeltään kiinanpensaspioni (*Paeonia rockii*) – on puuvartinen kasvi, jonka versot eivät kuole talvella, kuten ruohovartisten pionien. Se on vanhimpia puutarhakasveja maailmassa. Kiinalaista puupionia on muinaisista ajoista lähtien kutsuttu kukkien kuninkaaksi ja se kuuluu kiinalaisen kulttuurin jalokiviin. Puupionin kukat ovat erittäin kauniita, terälehdet kuin silkkiä ja valo loistaa niiden läpi saaden aikaan ainutlaatuisia väriyhdistelmiä. Kukissa on huumaava tuoksu. Pensaaryhdikkäät puumaiset varret kantavat syvään uurrettuja lehtiä majesteettisesti eikä se tarvitse tukemista edes kukinta-aikaan. Talvenarkaa kiinalaista puupionia voidaan Suomessa kasvattaa vyöhykkeillä I–V, mutta se vaatii hyvin valitun kasvupaikan sekä talvisuojauksen menestykseen.

Hybridit ja Itoh-hybridit

Olennainen osa pionien jalostusta on aina ollut risteytysten teko. Hybrideissä on pioneille uusia värejä ja ennen kaikkea voimakkaita värejä, esimerkiksi kaikkein punaisimmat pionit ovat hybridejä.

Japanilainen Toichi Itoh onnistui vuonna 1948 tekemään siihen asti mahdottomana pidetyn risteytyksen puuvartisen ja ruohovartisen pionin välillä. Perinteisesti Itoh-hybridi (*Paeonia Itoh-Ryhmä*) on keltainen, mutta uusia värejä ovat kanariankeltainen, kuparinpunainen, persikka ja punaruskea. Itoh-hybridit käyttäytyvät ruohovartisten pionien tavoin, mutta varsi on kova, lähes taipumaton, eivätkä kasvit tarvitse tuentaa. Ne ovat erittäin pakkasenkestäviä, eivätkä ne ole yhtä arkoja syys- ja talvikosteudelle kuin varsinaiset puuvartiset pionit. Kukat ovat isokokoisia ja erittäin tuoksuvia. Ensimmäinen kukinta (pääkukinta) on kesäkuussa, mutta kukkia voi kehittyä aina pakkasten tuloon asti.

Mitä pioneja piholltamme löytyi?

Koska kevät oli toukokuun helteissä tehnyt äkillisen harppauksen ja kaikki kasvit olivat pari viikkoa keskimääräistä kesää aikaisemmin kukassa, en löytänyt yhtään kaikkein aikaisimpia kukkijoita tilli-, kuolan- ja juhannuspionia. Kartoitukseen pääsi mukaan yksi kartanopioni – senkään alkuperä ei ollut Herttoniemen siirtolapuutarhassa, mutta se oli vanhaa Virosta tuotua kantaa. Loput olivat tarhapioneja ja kiinanpioneja. Saattaa olla niin, että Herttoniemen siirtolapuutarhan alueella ei ole muita vanhoja pioneja kuin tarha- ja kiinanpioneja, sillä alueella tehtyyn perinnekasviprojektiin vain nämä pionilajit on otettu mukaan.

Tarha- eli talonpojanpioneista yleisin oli tummanpunainen 'Rubra Plena' -lajike. Ainoastaan yhdellä tapaamallani mökkiläisellä oli tummanpunaisen vanhan tarhapionin lisäksi myös aniliinipunainen sekä valkoinen tarhapioni.

Kiinanpionien kirjo oli luonnollisesti huomattavasti suurempi. Kiinanpionin lajikkeista tunnistin alueelta valkoisen 'Festiva Maxima':n, vaaleanpunaisen 'Sarah Bernhardt':in sekä 'Bowl of Beauty':n, jolla on valkoiset keskimäiset terälehdet ja aniliinipunaisten ulommaisten terälehdet. Näitä oli useammalla pihalla, joilla vierailin. Lisäksi oli useampi yksilö hurmaavaa kerrottukukkaista valkoista kiinanpionia, jonka sisemmät terälehdet olivat kermankeltaiset ja joka tuoksui huumaavasti makealta (mahdollisesti 'Duchesse de Nemours' tai 'Laura Dessert'). Myös miehdomin ruusulle tuoksuvaa aniliinipunaista kerrottukukkaista kiinanpionia oli useassa pihassa sekä esimerkiksi erittäin tummanpunaista voimakkaasti kerrottua lajiketta, jossa oli muista kiinanpioneista poiketen hieman tymeä tuoksu.

Teksti ja kuvat: Tuija Jakonen

Odotettu kesävesi

Keväisin toivomme kovasti, että saisimme vettä vapuksi. Ja samalla jännitämme yöpakkasia, koska pakkasen voi rikkoa hanoja, jos niissä on vettä. Ja jos yksikin hana on rikkoutunut, vesi on täytynyt sulkea koko alueelta, mikä ei ole ollut ihan pieni homma.

Vesien avaaminen puutarhassamme vaatii isompia toimenpiteitä kuin veden avaaminen kaupunkiasunnoissa. HSY tuo huhti-toukokuussa yhdistyksen tilauksesta

kausivesimittarin ja hakee sen pois lokakuussa. Sitä ennen yhdistyksen ”vesivastaavat” sulkevat mm. yhdistyksen päähanan ja Pioonitiellä raskaan betonikannen alla olevan tyhjennyssulun, joka on aukaistu talveksi, jotta putket eivät jäätyisi ja menisi rikki. Kun vedet avataan kaikille, koko aluetta täytyy tarkkailla, ettei missään ole hanarikkoja. Tähän tarvitaan talkoolaisia eri puolille aluetta.

Helpotusta suunnitteilla

Hallitus suunnittelee, että jakotukkeihin asennettaisiin välisulut.

Jos yksi hana rikkoutuu, vesi tarvitsisi sulkea enää vain 3-4 mökistä, ei koko alueelta.

Osaan jakotukeista ehdittiin keväällä tehdä ns. välisulku. Se on yhdistyksen huoltotoimia varten, joten älä koske siihen. Välisulku pidetään normaalitilanteessa aina auki. Mökkiläiset sulkevat ja avaavat oman mökkinsä veden tulon jakotukin päässä olevasta hanasta, kuten tähänkin asti.

Välisulkujen asentamisen ovat tehneet talkoilla alueemme vapaaehtoiset LVI-osaajat.

Mitä mökkiläisen tulee tietää keväällä

Vesi pyritään saamaan vapuksi, mutta asian päättää kevätssä. Jos on yöpakkasia, vesien avaaminen siirtyy. Pakkasrikkojen estämiseksi hanat pyydetään pitämään 45 asteen eli ”syksyasennossa”, jolloin hanan sisälle mahdollisesti kondensoituva vesi ei pääse rikkomaan sitä. Tieto avaamispäivästä tulee pääportin ja huoltorakennuksen ilmoitustauluille, kotisivuille ja facebook-ryhmään.

- Kun saat tiedon, milloin vesi avataan, sulje jo omat hanasi palstallasi.
- Jos yöpakkasia ei ole tulossa, sulje myös jakotukissa oleva hana.
- Yhdistyksen talkoolaiset kiertävät alueen varmuuden vuoksi juuri ennen vesien avaamista ja tarkistavat, että hanat ovat kiinni.
- Kun vesi on avattu, tarkista, että hana ei vuoda tai tihkuta. Tarkista myös omat palstalla olevat hanasi ja putkesi.
- Jos huomaat hana- tai putkirikkoja, soita tai laita tekstiviesti yhdistyksen huolto-

puhelimeen, **puh. 044 240 6197.**

- Yhdistys vastaa omista hanoistaan ja putkistaan, mökkiläinen omistaan. Yhdistyksen on kuitenkin hyvä tietää myös palstoilla olevista vesiongelmista.
- Kun lähdet pois mökiltä, on suotavaa sulkea omalle palstalle tuleva hana jakotukissa varmuuden vuoksi.
- Jos jakotukkiin on asennettu välisulku, älä koske siihen. Se on yhdistyksen huoltotöitä varten. Vesi mökkeihin avataan ja suljetaan jakotukin päässä olevista suluista, kuten ennenkin.

Mitä mökkiläisen tulee tietää syksyllä

Vesi suljetaan lokakuun puolivälin tienoilla.

- Pidä huoltokäytävät vapaina siksikin, että talkoolaiset voisivat hyvin kiertää tarkistamassa hanoja.
- Kun alueen vesi on katkaistu, tyhjennä omat putkesi ja avaa hanat, jotta niihin ei jäisi vettä, joka voi jäätyes sään rikkoa ne.
- Jätä jakotukissa oleva hanasi 45 asteen eli ”syksyasentoon”.

SYKSY

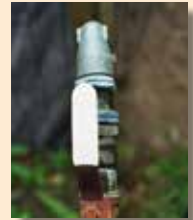
Syksyllä, kun vesi suljetaan, putki pitää tyhjentää ja kahva tulee jättää 45 asteen kulmaan.

KEVÄT

Keväällä kun tulee tieto milloin vesi avataan, kahva käännetään 90 asteen kulmaan jolloin se on kiinni. Älä ota kahvaa irti. Älä myöskään koske naapurin vesikahvoihin.

KESÄ

Kesällä, kun kahva on putken suuntaisesti, se on auki ja vettä tulee.

Vuoden hortonomiksi on valittu Frans Karkkimaa

Herttonomit onnittelevat Fransia. Me Herttonomit olemme ylpeitä Fransin kauniista kukka-asetelmista ja hänen neuvoistaan puutarhanhoidossa.

Riihen ympäristön maisemointi on ollut yksi suurimpia töitä Fransilla ja hänen kumppanillaan Jarilla. Kaikki yleisten alueiden istutukset on hoidettu heidän toimestaan oli sitten kyseessä marjapensaat tai koristepuut ja pensaat.

Frans on ammatilleen omistautunut ja kasviharrastus on ollut lapsesta asti hyvin määrittävä tekijä hänen elämässään. Esteetikkona etenkin koristekasvit ovat hänelle verrattoman tärkeitä, niin monivuotiset-, yksivuotiset- kuin huonekasvitkin.

Fransin kokemus erilaisista kasvilajeista ja lajikkeista ja niiden kasvattamisesta hakee vertaistaan, ja hämmästyttävän päivämäärämuistinsa ansiosta hän muistaa tarkasti jopa monen kasvin istuttamispäivämäärät vuosien takaa.

Kompostointi on kaiken kasvatuksen elinehto

Mökki on erinomainen paikka kompostoimiseen, koska siellä syntyy kesäisin kasapäin maatuva puutarhajätettä. Kompostoiminen on järkevä, taloudellinen ja ympäristöystävällinen tapa kierrättää kasvien ravinteet uuteen hyötykäyttöön.

Kotipuutarhuri tarvitsee jatkuvasti uutta, hyvälaatuista multaa. Aina sitä ei tarvitse ostaa kaupasta, koska kompostoimalla voi muuttaa mullaksi melkein kaiken eloperäisen omalta tontiltaan.

Kasvien jätteet sisältävät runsaasti luonnollisia, kasvulle tarpeellisia ravinteita, joita ei kannata hukata roskeen vaan käyttää oman pihansa hyödyksi. Kompostoimalla kasvien kertaalleen käyttämät ravinteet siirtyvät takaisin maahan, ruokkimaan uusia kasveja. Se on rehevän kasvun edellytys, joka ruokkii maaperää yhä uudelleen ja uudelleen.

Jo muinaiset roomalaiset...

Komposti on ikivanha ja täysin luonnon oma lahoamiseen perustuva mullantuotantomenetelmä, jossa syntyy kasvien tarvitsemaa humusta. Metsässä puut ja pensaat paiskavat kasvukauden päättyessä omat ravinteensa sievästi lehtiin pakattuina maahan, josta ne imeytyvät uudestaan käyttöön seuraavilla kasvukausilla. Samaa näppärää periaatetta voi soveltaa melkein kaikkeen kasvatukseen.

Jos luonto ei olisi harrastanut tätä automaattista kompostoitumista jo ammoisista ajoista alkaen, elämä maapallolta olisi loppunut ravinteiden puutteen vuoksi jo ajat sitten. Tätä kannattaa pohtia ihan vakavissaan. Tehotuotanto uhkaa luonnon omia prosesseja maaperän köyhtyessä.

Kompostoituminen on palamisilmiö

Kompostoituaan eloperäinen jäte maatu eli lahoaa. Jotta menetelmä toimisi, avuksi tarvitaan ennen muuta lämpöä, ilmaa ja kosteutta. Lisäksi maatumista edistävät maaperän hyödylliset bakteerit ja ahkerat pikku apulaiset eli kastemadot. Kesällä kompostoitava puutarhajäte ei tarvitse avukseen erillistä seosainetta.

Kompostoituaan jäte ikään kuin palaa pikkuliekillä sopivassa lämpötilassa, ja lopputuloksena on uutta – eli siis kierrätettyä – multaa, joka on parasta puutarhan lannoitetta. Jos komposti on liian kuiva, maatumista ei tapahdu ja sen ainekset vain kuivuvat lisää. Suuri haaste kompostoisessa on riittävän korkean lämpötilan aikaansaaaminen.

Jos komposti on oikein rakennettu ja riittävän ilmava, se kehittää itse lämpöä palaessaan. Kun ilmaa, kosteutta ja

lämpöä on sopivasti, eloperäinen massa alkaa vähitellen kuumeta, jolloin lahoaminen käynnistyy. Kompostimulta on käyttökelpoista jo puoliksi maatuneena.

Tästä se alkaa

Kompostoi kaikki eloperäinen eli biojäte. Sitä ovat esimerkiksi rikkaruohot multineen, ruohonleikkuujäte, vihannesten ja kukkien varret, pihan karikkeet, vihannesten ja hedelmien kuoret ja naatit, ylikypsät hedelmät ja vihannekset, muut ruoantähteet, kahvin- ja teenporot, munankuoret (murskattuina), sahajauhot ja höylänlastut (ei painekyllästettyä eikä maalattua puuta), luonnonlanta, olki, järviruoko, oksat silputtuina sekä puunlehdet.

Ruohonleikkuujäte on aivan erinomaista, hedelmällistä maanparannusainetta. Sen poisheittäminen tarkoittaa oman pihan ravinteiden haaskaamista ja maaperän nopeaa köyhdyttämistä. Ruohosilpun voi levittää myös suoraan vihannes- ja kukkapenkkin pintaan, jossa se ajan mittaan kompostoituu ja samalla ravitsee maata. Tätä tapaa nimitetään pintakompostoinniksi eli kateviljelyksi.

Näin kasaat kompostin

Perusta komposti multapohjalle lämpimälle paikalle (ei pimeään ja kylmään nurkkaan). Se voi olla lautakehikko tai kaupan valmis kompostori, joka on helpompi saada toimimaan oikein kuin avoin kehikko. Pane alimmaksi kerros karkeita kasvijätteitä, jotta ilma pääsee kiertämään. Lisää kompostiin päivittäin tai viikoittain syntyvä puutarha- ja biojäte. Käännä täyttynyt kasa kerran tai pari kesässä. Verkkopohja tarvitaan suojaamaan kompostia tuhoeläimiltä. Ruoantähteitä voi kompostoida kesällä myös eristämättömään kompostoriin, jos haittaeläinten pääsy sinne on estetty. Talvella tähän tarkoitukseen tarvitaan eristetty lämpökompostori.

Ylläpidä ainakin kahta kompostia: kun toisen sisältö maatu, toista täytetään samanaikaisesti. Kätevää on tehdä yksi komposti keväällä ja toinen syksyllä. Talvella massan jäätyminen tuhoaa mahdollisia haitallisia bakteereja.

Tee tarvittaessa oma komposti puunlehdille, jotka maatuvat hitaasti ja pakkautuvat tiiviiksi. "Ongelmajätteet" kuten

kukkivat voikukat, vuohenkellot ja muut helposti siementen ja juurakoiden avulla leviävät kauhistukset kannattaa panna kuivumaan omaan erilliseen kompostoriin, jota ei käytetä hyötytarhaan eikä kukkapenkkeihin. Omaan kompostiin ei kannata laittaa myöskään sairaita kasviosia, kuten mustaherukan äkämäpunkkioksia tai sienitautisia vihanneksia ja hedelmiä.

Puutarhakompostin suurimpia haasteita on riittävän lämpötilan saavuttaminen. Tavoiteltava lämpö olisi jopa +65 C, jotta suurin osa haitoista kuten sienitaukeista ja rikakasvien siemenistä tuhoutuisi. Se on vaikea saavuttaa eristämättömässä puutarhakompostissa, jolloin ei-toivotut kasvit palautuvat helposti kompostin mukana siemeninä ja juurakoina uudelleen kiertoön ja ponkaisevat harmillisesti ylös puutarhan joka nurkasta.

Kompostointi vaihe vaiheelta

1. Kokoa komposti kerroksittain, vuorottele karkeampaa ja hienompaa ainesta, jotta ilmankulku on taattu. Silppua kompostoitavat varret ja oksat pätviksi. Kompostointi ei ole mikään kokopäivätyö, vaan uutta ainesta voi lisätä sen pintaan aina silloin, kun biojätettä syntyy.
2. Sekoita ja kääntelee kompostia muutaman kerran kessässä ja levitä kasa tasaiseksi.
3. Nopeuta kompostoitumista lisäämällä sekaan neste-mäistä tai jauhemaista kompostointiainetta. Kerrosten väliin voi panna lannoitteeksi myös luonnonlantaa, ureaa sekä pitkään vaikuttavaa fosforipitoista sarvi- ja luujauhoa, jotta sen typpi- ja ravinnepitoisuus parane.
4. Kuivassa kompostissa ei tapahdu maatumista, vaan se kerää lähinnä muurahaisia. Lisää siis tarvittaessa vettä ja pidä massa kosteana. Älä kastele liikaa, koska likomärkä aines mätänee. Jos komposti haisee, se on liian märkä eikä silloinkaan maatumista tapahdu.
5. Valmiiksi kasatun ja maatumassa olevan kompostin päällä voi kasvattaa kurpitsaa tai kurkkuja.

Millainen kompostori minulle

Kompostointi onnistuu myös pelkkänä kasana. Se ei ole kuitenkaan tehokkain eikä siistein tapa kompostoida.

Kehittyneempi versio on laudasta tehty kaksiosainen kehikko, jonka yksi osa on käytössä ja toinen lepovuorossa.

Puutarhamyymälöistä löytyy hyvä valikoima valmiita kehi-koita, kannellisia malleja ja lämpökompostoreita, jokaisen henkilökohtaisten mieltymysten ja tarpeiden mukaan.

Kompostoivat vessat

Ympäristötietoinen mökkeilijä kompostoi myös WC-jätteen kompostikäymälässä. Nykyaikaiset kompostivessat ovat siistejä, hygieenisia, ekologisista ja helppokäyttöisiä, ja ne sopivat tarvittaessa myös sisätiloihin. Ne tarvitsevat avukseen seosaineen, esimerkiksi kuorikkeen tai luonnon-turpeen, joka parantaa hygieniää, vähentää hajuhaittoja ja edistää lahoamista.

Käymäläjäte jälkikompostoidaan erikseen omassa asti-asaan. Se vaatii pidemmän maatumisajan kuin puutar-hajäte ja on käyttökelpoista muutaman lämpimän kesän kompostoitumisen ja kylmän talven jäätymisen jälkeen käyttötarkoituksesta riippuen.

Viisi faktaa kompostoinnista

1. Komposti on luonnon oma menetelmä pitää maa kasvukelpoisena.
2. Kompostointi ei ole mitään salatiedettä. Siihen tarvitaan vain biojätettä, lämpöä, kosteutta ja ilmaasopivassa suhteessa. Älä kalkitse kompos-tia, koska se hidastaa kompostoitumista.
3. Kompostointi on helppoa, hauskaa ja hyödyllistä.
4. Komposti ei haise pahalle. Jos se haisee pahalle, se ei ole komposti vaan tunkio. Haju syntyy hapettomassa tilassa mätänevästä jätteestä, kun kasa on liian tiivis ja märkä eikä pala.
5. Kompostoi, niin maanpinnan humuskerros säilyy – ja maailma pelastuu!

Teksti Anna-Maija Gruber

Artikkeli on täydennetty alkuperäisestä kompostointia käsittelevästä artikkelista, joka julkaistiin Herne-lehdessä vuonna 2017.

Jos sähköt katkeavat

1. Tarkista ensin oman mökkisi sulakkeet.
2. Jos sulakkeet ovat ehjät, ota yhteyttä yhdistyksen **sähkövastuuhenkilöön**, jolla on sähkökaapin avain. **On tärkeää, että yhdistyksellä on tieto kaikista sähkökatkoista, jotta mahdolliset yhdistyksen vastuulla olevat viat saadaan tietoon.**
3. Sinun täytyy itse olla paikalla, kun sähkö kytketään.

Älä käytä viallisia sähkölaitteita. Ole varovainen jatkojohtojen kanssa! Anna ammattilaisten hoitaa heidän vastuulleen kuuluvat sähkötyöt.

Yhdistyksen sähkövastuuhenkilöt kesällä 2019:

1. Aloita soittamalla järjestyksessä:
Yhdistyksen huoltohenkilö / huoltopuhelin,
p. 044 240 6197
2. Kaija Kumpukallio, p. 040 589 7737
(ottaa yhteyttä niihin sähkövastuuhenkilöihin,
jotka ovat määrättyinä aikoina varalla)
3. Aarre (Ate) Ruutuoksa p. 0400 432 964

Leikkaa irti viereinen kuponki ja käytä se Riihen tilaisuuksissa. Maukasta ja lämmintä kesää kaikille.

Herttoniemen Siirtolapuutarhayhdistys ry

2€

Kupongilla voi maksaa
yhdistyksen myymiä tuotteita kaudella 2019

Tilitetään rahojen mukana.
Ei merkitä myynniksi.

Otetaan pelit käyttöön!

Petankki

Pelikenttä on huoltorakennuksen takana. Pelikausi alkaa 1.5. ja päättyy 30.9., säävaraus.

-sunnuntaisin klo 11.00-13.00

-tiistaisin ja torstaisin klo 18.00 – 20.00

Pelikuulia löytyy varastosta. Tervetuloa mukaan

Kivenpyörittäjien mukavaan joukkoon.

Pienoigolf

Puutarhassamme on 16 reikäinen pienoigolfrata.

Kartta radasta on huoltorakennuksen ilmoitustaululla.

Välineitä on jonkin verran huoltorakennuksen seinustalla olevassa laatikossa.

Liitokiekko (Frisbee)

Huoltorakennuksen viereiseen kalliomaastoon on asennettu muutama kori. Kiekkoja löytyy huoltorakennuksen seinustalla olevassa laatikossa.

Kroketti

Peliä varten löytyy portteja, mailoja ym. tarvikkeita

Tikanheitto

Tikkatauluja ja tikkoja löytyy. Kun olet heitellyt niin palauta taulu ja tikat laatikkoon.

Mölkky

Pelivälineitä huoltorakennuksen seinustalla olevista laatikoista

Pingis

Pöytä, mailat ja pallot ovat Riihellä

Korona

Pöytä ym. välineet ovat huoltorakennuksessa.

Kaikki käyttöön otetut pelivälineet on ehdottomasti palautettava omille paikoilleen.

Kirjasto

Kirjasto on huoltorakennuksen päädyssä.

Avoimna lauantaisin 2.6.-31.8. klo 15.00-16.00.

Jos haluat lahjoittaa kirjoja, ota ensin yhteyttä

Sirkka Etzell puh.0405065

Multa ja lannoitteet

Myyntiä hoitavat Jari Poutanen ja Riitta Kivikari

klo 14-15

Myyntipäivät ovat:

5.5. 14.7.

12.5. 28.7.

19.5. 11.8.

26.5. 25.8.

2.6. 8.9.

16.6. 22.9.

30.6.

Haittakasvien kitkentätalkoot

ke 3.7. klo 17.30-20.30

to 1.8. klo 17.30-20.30

ma 2.9. klo 17.30-20.30

Talkoissa käymme läpi aikaisemmin kitketyt alueet, eli Saunalahden rannan, siirtolapuutarhan pohjoisreunan kallion metsän puolelta, itäreunan ojanpenkat sekä ulkoilutien ympäristön. Iso haaste siirtolapuutarhan itäpuolella on puutarhasta karanneet piiskut, jotka kasvavat siellä tiheänä ryteikkönä. Nämä piiskut ovat ilmiselvästi meidän aiheuttamaa tietämättömyyttä/ huolimattomuutta, välinpitämättömyyttä, joten toivon herttonomien kantavan omalta osaltaan niistä vastuuta.

Yhteistyökumppanimme talkoissa ovat Helsingin luonnon-suojeluyhdistys sekä Herttoniemi-seura

Toivottavasti näihin talkoisiin saadaan jatkossa lisää Herttonomeja.

Lisätietoja

Sirkka Tuorila, Pioonitie 164

Pysäköintilupa

Mikäli Sinulta puuttuu HSPY:n pysäköintilupa niin ota yhteyttä:

Ritva Heikkiläinen

040 551 4021

Kielopolku 109

Pidä pysäköintilupa näkyvässä sillä kaupungin pysäköinninvalvojat käyvät myös meidän pysäköintialueellamme.

Rakentamisesta Herttoniemen siirtolapuutarhassa 2019

Yhdistyksen suostumuksen hakeminen

Herttoniemen siirtolapuutarhaa koskevat rakentamisen määräykset ja ohjeet tulevat Helsingin kaupungilta. Mökkiläisen ei tarvitse hakea erikseen lupaa rakennusvalvonnalta, vaan yhdistyksen kirjallinen suostumus riittää, jos aiottu toimenpide on määräysten ja ohjeiden mukainen. Kaikkein rakentamiseen, myös pieniin toimenpiteisiin, on haettava etukäteen yhdistyksen kirjallinen suostumus (lomake ohessa). Yhdistyksen suostumuksen antaa hallitus.

Hallituksen kokousajat:

to 16.5.2019, ti 11.6.2019, ti 13.8.2019,
ma 26.9.2019 ja to 12.12.2019

Ohjeita mökkiläisille:

- Toimi ajoissa! Varaa aikaa hakemuksen tekemiseen ja panosta liitteisiin.
- Hakemus pitää jättää hallitukselle vähintään noin kuukautta ennen aiotun toimenpiteen aloittamista; mökin rakentamiseen ja / tai remontoimiseen liittyen mielellään paljon aikaisemmin. Rakennustoimikunta valmistelee hakemuksen ennen hallituksen kokousta.
- Tutustu alueemme rakentamista koskeviin määräyksiin ja ohjeisiin huolellisesti. Ohjeet löytyvät kotisivuiltamme ja saat ne tarvittaessa paperisina.
- Keskeiset rakentamista koskevat määräykset ja ohjeet ovat Herttoniemen siirtolapuutarhan asemakaavamääräykset, rakennusvalvonnan hyväksymät tyyppipiirustukset ja värimallit (asia kesken kesällä 2019, kysy lisää hspy.hallitus@gmail.com), kaupungin rakentamistapaohje Siirtolapuutarhoissa rakentaminen (2018) ja Herttoniemen siirtolapuutarhan rakentamisoheje.
- Jos mökkiläinen haluaa poiketa uuden tai vanhan mökin rakentamiseen tai korjaamiseen liittyvistä määräyksistä, lupa tulee hakea Helsingin kaupungin rakennusvalvonnalta Lupapiste.fi-palvelussa.
- Työt saa aloittaa vasta, kun hallitus on käsitellyt hakemuksen kokouksessaan ja antanut suostumuksensa toimenpiteelle. Jos suunnitelma muuttuu kesken toimenpiteen, on sille haettava uusi lupa.
- Jos jotakin ei ole ohjeissa mainittu, se ei aina tarkoita, että toimenpide olisi sallittu. Kannattaa kysyä, niin selvitämme asian.

Yhdistys valvoo rakentamista ja pitää rakennustoimenpiteistä kirjaa. Yhdistyksellä on oikeus puuttua luvattomaan tai myönnetystä luvasta poikkeavaan rakentamiseen sekä keskeyttää työt. Mökkiläinen puolestaan on allekirjoittaessaan palstan vuokrasopimuksen sitoutunut noudattamaan, mitä rakentamisesta on säädetty.

Tyyppipiirustusta vaativat toimenpiteet 170 euroa

Mökkejä ei saa purkaa, vaan niitä pitää kunnostaa perinnettä kunnioittaen. Uuden mökin rakentaminen tulee kyseeseen, kun vanhan korjaaminen ei ole teknisesti mahdollista. Hakemukseen liitetään piirustukset, työseloste ja naapurien kuulemiset. Tyyppipiirustukset tulee lunastaa seuraavissa tapauksissa:

- uuden mökin rakentaminen tai mökin uudelleen rakentaminen
- mökin laajentaminen sallitun neliömäärän puitteissa
- varaston rakentaminen mökin yhteyteen
- mökin remontoiminen, jossa muutetaan olennaisesti julkisivun tai katon väriä tai materiaalia sekä ikkunoita ja ovia

Leikkimökki, kasvihuone tai grillikatos sekä isommat toimenpiteet 50 euroa

Yhdelle palstalle saa rakentaa vain yhden muun rakennuksen tai rakennelman. Sallittuja ovat leikkimökki, kasvihuone tai grillikatos. Hakemukseen liitetään piirustukset, työseloste, paikka palstalla ja naapurien kuulemiset (tähdellä merkityt*).

- Leikkimökki*
- Kasvihuone*
- Grillikatos*
- Mökin värin vaihtaminen* (hyväksytyn värimallin mukaan; kesällä 2019 väriasia on kesken, kysy tarkemmin hallitukselta)

Muut rakennelmat tai toimenpiteet 20 euroa

Palstalle ei tule sijoittaa liian monia rakennelmia. Hakemukseen liitetään tarvittaessa piirustukset, mitat, työseloste ja paikka palstalla. Naapurisovun säilymiseksi rakennelmien sijoittelussa pitää aina ottaa huomioon palstanaapurit (ei savu-, haju-, näkymä- tms. haittoja), siksi naapurien kuuleminen on suotavaa (tähdellä merkityt*).

- Mökin maalaaminen samaan (sallittuun) väriin (vaatii valvonta käynnin, jossa tarkistetaan oikea värisävy tulevalle maalipinnalle maalatusta koemaalauksesta)
- Tulisijan ja piipun rakentaminen (pyydä ohje hallitukselta)
- Terassi (avonainen, kattamaton lautaterassi)
- Näkösuoja- tai istutussäleikkö*
- Grilli*
- Pesukatos

Ilmoitus yhdistykselle, ei maksua. Toimitetaan kuitenkin aina hallitukselle ennen toimenpidettä, jotta voimme antaa tarvittaessa ohjeita.

Liitä ilmoitukseen olennaiset tiedot (mitat, desibelit):

- Lipputanko yhdistyksen ohjeiden mukaan.
- Kivetty terassi yhdistyksen ohjeiden mukaan.
- Ilmalämpöpumppu yhdistyksen ohjeiden mukaan. Naapurien kuuleminen on suotavaa meluasian takia.
- Koneella tehtävät maanrakennustyöt (työn laajuus ja ajankohta)
- WC:n ja / tai suihkun rakentaminen
- Muut rakennelmat palstalla

Suostumusta tai ilmoitusta ei tarvita:

- rakennuksen sisällä tapahtuvat korjaustyöt, jos olennaisia rakenteita ei muuteta.
- puutarhajätekompostori, talousjätekompostori.

Hyvää kesää kaikille rakentajille!

HSPY:n hallitus

Yhdistyksen suostumus rakennustoimenpiteelle

**Herttoniemen
Siirtolapuutarhayhdistys ry.**
Hakijan tiedot

Töitä ei saa aloittaa, ennen kuin suostumus toimenpiteelle on annettu kirjallisesti. Hakemus toimitetaan vähintään noin kuukautta ennen aiotun toimenpiteen aloittamista huoltorakennuksen postilaatikkoon, puheenjohtajan kotiosoitteeseen tai sähköpostilla hspy.hallitus@gmail.com

Palstan osoite ja mökin numero

Hakijan nimi ja osoite

Puhelin

Sähköpostiosoite

Toimenpide

Liitteet (tarvittavat piirustukset, työseloste, paikka palstalla, palstalla olevat muut rakennelmat, tarvittaessa naapurien kuulemiset)

Päiväys ja allekirjoitus

Rakennustoimikunnan merkinnät

Suunnitellut toimenpiteet ovat / eivät ole määräysten mukaisia.

Hakemus voidaan hyväksyä / Hakemusta tulee täydentää / Hakemus hylätään

Päivämäärä ja vastuuhenkilön kuittaus:

Hallituksen hyväksyntä ja muut merkinnät

Hakemus voidaan hyväksyä / Hakemusta tulee täydentää / Hakemus hylätään

Päivämäärä ja vastuuhenkilön kuittaus:

Tarkastukset

Päivämäärä

Tekijä

Tarkastuksen kohde

Huomautukset

Valvojan loppuraportti

Omat juhlat Riihellä?

Rippijuhlat, häät, nimenant juhlat, polttarit, syntymäpäivät, lastenjuhlat, karonkat, läksiäiset... Kutsu vieraasi tänä kesänä upealle Riihelle! Ainutlaatuinen ympäristö henkii historiaa ja antaa mielikuvitukselle tilaa. Koristele kesäisesti tai teeman mukaisesti, kata pitkät pöydät illalliselle tai raivaa tilaa esityksille ja tanssille.

Käytettävissäsi on 144 m² jyhkeää puulattiaa, pöydät ja perusastiasto 60 henkilölle, tuolit ja kuohuviinilasit sadalle. Tuo itse kaikki muu - kahveista pöytäliinoihin, vessapapereista muovirasioihin. Keittiössä on kahvinkeit-

timet, kokkausmahdollisuus ja reilusti kylmäsäilytystilaa. Tiskit pestään perinteisesti käsin, mutta lämmin vesi tulee ja menee kantamatta. Vesivessat ovat läheisessä huoltorakennuksessa. Musiikkia varten voit lainata äänentoistolaitteet ja iltabileisiin iki-ihanan discopallon.

Tavarat ja tarvikkeet saat tuotua mukavasti Kivinokan puoleista huoltotietä, aivan perille asti. Myös taksit voivat käyttää sitä. Pysäköinti Riihen vieressä on kuitenkin kielletty. Huomioithan muut mökkiläiset, kun opastat vieraita: si: pysäköintipaikkoja on hyvin niukasti.

Varaa ajoissa

Riihellä järjestetään sekä yksityisiä että herttonomien yhteisiä tapahtumia. Varaustilanne näkyy kotisivuilla, Riihen kalenterissa. Samalta sivulta löytyvät käyttöehdot sekä siivous- ja turvallisuusohjeet. Netissä: herttoniemenspy.fi > Yhdistys > Riihi.

Riihen vuorokausi alkaa ja päättyy kello 10. Vuokra on maanantaista torstaihin 60 euroa ja perjantaista sunnuntaihin 150 euroa vuorokaudelta. Siivoamattomuusmaksu veloitetaan siivousyrityksen laskun mukaan.

Varauksia hoitaa tänä kesänä Mirva Alavuotunki, alavuotunki.mirva@gmail.com

Riihen historiaa

Riihi ei alun perin ollut riihi vaan tupakkalato. Se on rakennettu vuoden 1750 maissa ja mainitaan ensimmäisen kerran Kulosaaren kartanon rakennusluettelossa vuonna 1805. Tällainen yli 250-vuotias puurakennus on Helsingissä harvinaisuus ja Riihemme onkin kaupunginmuseon suojelukohde.

Tupakanlehtiä ladossa kuivattiin satakunta vuotta. Vasta 1800-luvun lopulla siitä todella tuli riihi eli viljankuivatuspaikka. Siirtolapuutarhan käyttöön Riihi saatiin heti toukokuussa 1934, jolloin yhdistykselle myönnettiin lupa myydä sen tiloissa ”virvokkeita iltaisin ja juhlapäivinä myymäläin sulkemisajan jälkeen”.

”Museaalinen riihemme toimii kesäisin kokoustupana, häätalona, kirkkona, diskona, kahvilana, juhlaravintolana, kurssikeskuksena, kirpputorina, pingissalina, lastenteatterina ja monenlaisten työryhmien aivoriihenä.” Näin kuvaili Marjuska Helanko Riihen merkitystä parikymmentä vuotta sitten. Eikä se siitä ole juuri muuttunut, onneksi.

Riihen vuokraaminen omiin juhliin

Varaaminen:

- Varauksia hoitaa Mirva Alavuotunki, alavuotunki.mirva@gmail.com
- Riihen vuokra on ma-to 60 euroa /vrk ja pe-su 150 euroa /vrk.
- Vapaita vuokrausajankohtia voi tutkia Riihen varauskalenterista kotisivuilla.
- Laskun eräpäivä on noin viikkoa ennen tilaisuuden päivää. Jos varaus perutaan eräpäivän jälkeen, maksua ei palauteta.

Käyttöehdot:

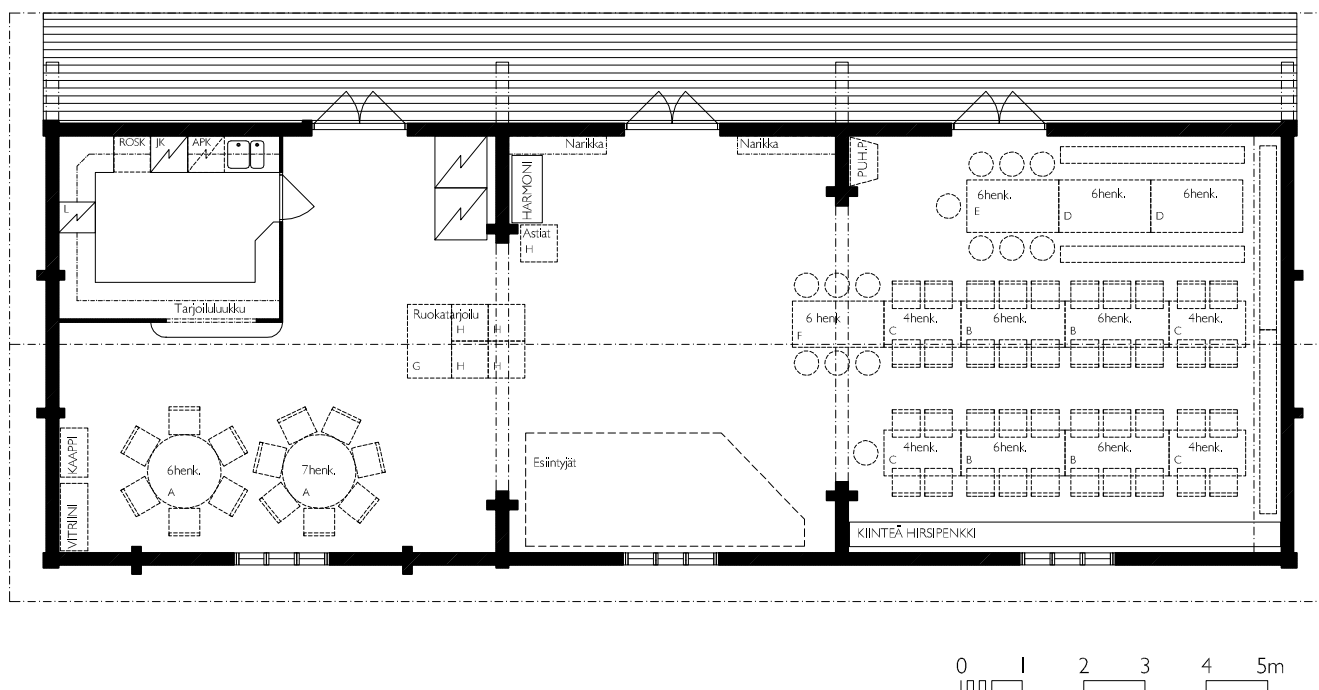
- Tilaa vuokrataan yhdistyksen jäsenille, eikä sitä saa luovuttaa edelleen.
- Tilassa saa olla korkeintaan sata henkilöä.
- Riihen vuorokausi alkaa kello 10 ja päättyy seuraavana päivänä kello 10.
- Äänekäs ja häiritsevä esiintyminen sekä kovaääninen musiikki on kielletty kello 23 -07.
- Vuokraaja sitoutuu huolehtimaan tilan ja ympäristön sekä vessojen siivouksesta. Jos siivous jätetään kokonaan tai osittain tekemättä, vuokraaja maksaa siivousyrityksen laskun.

- Vuokraaja vastaa kaikesta vahingosta ja haitasta, joita tilan käytöstä mahdollisesti aiheutuu.
- Vuokraaja valvoo grillin käyttöä. Sitä ei saa sytyttää metsäpalovaroituksen tai tiukennetun avotulikiellon aikana. Muutenkin on noudatettava erityistä varovaisuutta, etteivät kipinät sinkoile kohti rakennusta tai metsään. Grilli on sammutettava huolellisesti.
- Kynttilöiden polttaminen Riihellä on kielletty.
- Tupakointi Riihen sisällä ja sen välittömässä läheisyydessä on kielletty.
- Yhdistys ei vastaa Riihelle jätettyjen arvotavaroiden säilymisestä.

Riihi on vanha ja arvokas suojeltu rakennus. Käytetään yhteistä juhlatilaamme sen arvon mukaisesti.

Lisäohjeet tilan ja laitteiden käytöstä, turvallisuusasioista ja loppusiivouksesta saat, kun sovitte varauksesta.

Muistilista on myös Riihen ilmoitustaululla ja sen voi tulostaa kotisivuilta: herttoniemenspy.fi > Yhdistys > Riihi.

Pojilla on vauhti kohdallaan.

Ryhmäkuvassa kilpailujen osanottajat.

Entiset nuoret kokoontuivat Riihelle.

Perinteiset lasten ja nuorten kisat elokuun alussa. Pienimmät osanottajista tarvitsevat matkalla vähän kannustusta.

Palkintojen jakoa odotellaan.

kuva satoa vuodelta 2018

Yhdistyksen syyskokous perinteisesti Herttoniemen kirkolla, Kari Luomu esitelmöi meille yhdistystoiminnasta.

Roosan ruukku, naisten petankkikilpailu käytiin Herttoniemessä. Marja Salminen, Paula Paananen ja Asta Korppi pitivät huolen että voittopokaali jäi Herttoniemeen.

Kesäkirppiksellä varikstä myytävää.

Avoimet puutarhat 2018.

Jätealue saatiin kunnostettua

Komea hyppy

Talkoolohkot - jokaisen työpanosta tarvitaan kesän mittaan

Viime vuoden tapaan järjestetään isommat tapahtumat kartan mukaisillaporukoilla. Lisäksi huolehditaan kukin omien kotikulmien siisteydestä, niin alueemme pysyy kauniina koko kesän.

- 1 ruskeat** - Juhannusjuhla & sunnuntaikahvila, srk yhteislaulutilaisuus 21.6./23.6.
- 2 vihreät** - 85-vuotisjuhlakahvitus & lastentapahtuma 27-28.7.
- 3 punaiset** - Sadonkorjuumarkkinat 18.8.
- 4 siniset** - Elojuhla & Kesäkiisat lapsille ja nuorille 3.-4.8.
- 5 keltaiset** - Karaokeilta & Sunnuntaikahvila 29.-30.6.

Toivomme iloista talkoomieltä ja mukavia juhlia!

